Sami Yläoutinen
pääjohtaja

Matti Okko
johtaja

Lausunto eduskunnan tarkastusvaliokunnalle 25.5.2022 K 15/2022 vp eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksesta Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2021

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on pyytänyt Valtiontalouden tarkastusvirastolta lausunnon eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksesta tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2021. Lisäksi tarkastusvaliokunta on pyytänyt selvittämään, miten tarkastusvaliokunnan mietinnössä 2/2021 vp esitetyt epäkohdat koskien tarkastusviraston taloudenhoitoa on korjattu.

1 Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta vuodelta 2021

Eduskunnan tilintarkastajat ovat tilintarkastuskertomukseen sisältyvässä lausunnossaan esittäneet, että tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021 antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

2 Tarkastusviraston toimenpiteet hallintoon ja taloudenhoitoon liittyen

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä tarkastusviraston taloudenhoidosta (2/2021 vp) esiin nostettuihin kehittämiskohteisiin liittyen on toteutettu laajasti erityyppisiä toimia. Tarkastusvirastossa on käyty läpi ja tarkistettu laajasti hallinnon ja erityisesti taloushallinnon toimet osana tarkastusviraston elpymis- ja palautumissuunnitelmaa luottamuksen palauttamiseksi. Tarkastusviraston oman toiminnan menettelyt ja ohjeet on tarkistettu siten, että tarkastusviraston toimintatavat ovat kaikilta osin linjassa valtionhallinnossa yleisesti sovellettavien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Hankintatoimen kehittäminen on aloitettu yhteistyössä Hanselin asiantuntijoiden kanssa. Hanselin asiantuntijoiden kanssa on kartoitettu tarkastusviraston hankintatoimen nykytila ja sen kehittämistarpeet sekä käyty läpi tärkeimpiä sopimuksia, jotta varmistetaan niiden asianmukaisuus sekä mahdollinen kilpailuttamistarve. Tarkastusviraston hankintaohjeistus on päivitetty ja hankintaosaamista pyritään lisäämään edelleen. Hankintaohjeessa on määritelty nyt entistä täsmällisemmin hankintaprosessi, hankinnan menettelytavat, roolit ja vastuut. Hankintatoimen kontrollit on määritelty ja kuvattu.

Taloudenhoitoon liittyvät kaikki ohjeet (taloussääntö, matkustusohje, hankintaohje, ohje edustamisesta ja tarjoiluista, lahjoista sekä muista huomionosoituksista omalle henkilökunnalle, ohje omaisuuden hallinnasta ja työajan kirjausohje) on päivitetty ja käyty yhdessä henkilöstön kanssa läpi.

Taloussääntöä on tarkistettu Valtiokonttorin viimeisimmän määräyksen (30.8.2021, VK/67595/00.00.00.01/2021) mukaiseksi ja päivityksessä on huomioitu määräykset asiakas-, bonus- ja etukorttien ja niihin liittyvien ohjelmien käytänteistä ja vastuista. Lisäksi on tarkistettu menon hyväksymiseen liittyvät menettelyt ja matkustusohjeen muutosten vaikutus taloussääntöön. Taloussäännön ohella on päivitetty taloussäännön nojalla annettava määräys menojen ja tulojen hyväksyjistä. Osana sisäisen valvonnan vahvistamista on käyty matkustusmenojen hyväksymiseen liittyvät käytänteet läpi esimiesten ja muiden menoja hyväksyvien kanssa. Tarkastusvaliokunta esitti mietinnössään myös, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä hyvän hallintotavan noudattamisen näkökulmasta toimivat kontrollijärjestelyt ja tehtävien organisointi ovat erittäin tärkeitä. Hyväksymisketjussa olisi hyvä olla useampi henkilö siten, että esimerkiksi matkamääräyksen antaminen ja matkalaskun hyväksyntä olisivat eri henkilöiden vastuulla. Tarkastusviraston määräystä menojen ja tulojen hyväksyjistä on päivitetty siten, että tarkastusviraston pääjohtajan matkasuunnitelmat hyväksyy hänen sijaisensa ja matkalaskut hyväksyy hallinnosta ja resursseista vastaava johtaja. Käytäntöä muutettiin tarkastusvaliokunnan mietinnössä esittämän suosituksen mukaisesti, jotta pääjohtajan matkustamiseen liittyen hyväksyntäprosessissa on mukana kaksi henkilöä.

Tarkastusvaliokunta on mietinnössään lisäksi edellyttänyt harkittavaksi säännöllistä raportointia tarkastusviraston pääjohtajan matka- ja kululaskuista viraston ulkopuoliselle taholle. Jälkikontrollin tarkoituksena on vaikuttaa ennalta ehkäisevästi ja kiinnittää huomiota sääntöjen ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamiseen. Tarkastusvirasto raportoi jatkossa puolivuosittain eduskunnan kansliatoimikunnalle pääjohtajan matka- ja muut kulut sekä lisäksi edustamiseen liittyvät kulut. Ensimmäinen raportointi toteutetaan kansliatoimikunnalle ajanjaksolta tammi-kesäkuu 2022.

Tarkastusviraston matkustusohjeeseen on tehty tiukentavia linjausmuutoksia siten, että esimerkiksi business-luokassa lentäminen on mahdollista yli 6 tunnin yhtäjaksoisilla lennoilla vain erityisestä syystä (ajankäyttö/kiire, terveydelliset syyt tai turvallisuuteen liittyvät seikat). Matkustusohjeessa huomioidaan, että tarkastusvirastossa noudatetaan valtiovarainministeriön ohjetta ”Virkamatkustaminen ja kanta-asiakasohjelmien hyödyntäminen” (VN/14770/2021-VM-1, 1.6.2021).

Virkamatkustamiseen liittyvien kanta-asiakaspisteiden valvonta on suoritettu ensimmäisen kerran ja jatkossa se tehdään säännöllisesti vähintään kerran vuodessa tai työnantajan erikseen määrittelemänä ajankohtana. Tarkastusviraston maksamasta virkamatkasta kertyvät bonuspisteet ja muut etuudet kuuluvat tarkastusvirastolle ja niitä käytetään vain tarkastusviraston virkamatkoihin. Kanta-asiakasetuuksien henkilökohtainen hyödyntäminen on kielletty.

Taloushallinnon, matkustamisen ja palkanlaskennan kontrollit on määritelty ja kuvattu Valtiokonttorin määräysten mukaisesti ja niitä testataan säännöllisesti. Johdolle raportoidaan puolivuosittain kontrollien testaamisen perusteella havaituista poikkeamista. Ensimmäinen poikkeamaraportti on annettu johdolle marraskuussa 2021. Raportissa nousi esiin yksittäisiä tai teknisluonteisia poikkeamia, joiden pohjalta on tehty korjaavat toimet.

Ohjetta edustamisesta sekä tarjoiluista, lahjoista ja muista huomionosoituksista omalle henkilökunnalle on täsmennetty esimerkiksi vieraanvaraisuuden käytänteiden, henkilöstön ja viraston merkkipäivälahjojen euromääräisten rajojen suhteen sekä erilaisten kokoustarjoilukäytänteiden osalta.

3 Tarkastusviraston toimintakertomuksessa ja tilipäätöksessä esitetyt keskeisimmät tiedot 2021

Tarkastusviraston strategiset vaikuttavuustavoitteet ovat seuraavat:

- Valtion taloudenhoidon tuloksellisuus paranee.
- Luottamus päätöksenteon tietoperustaan paranee.
- Luottamus siihen, että suomalainen valtionhallinto toimii avoimesti, tuloksellisesti ja kestävästi, vahvistuu entisestään.
- Finanssipolitiikka on kestävää.

Tarkastusvirasto tarkastelee vaikuttavuuttaan seuraamalla tarkastussuositusten ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan kannanottojen toteutumista, pyytämällä säännöllisesti sidosryhmien näkemyksiä toiminnastaan sekä seuraamalla tulostavoitteiden saavuttamista. Kokonaisuutena arvioiden vaikuttavuuden voidaan katsoa laskeneen jonkin verran, vaikka myös positiivista kehitystä on joidenkin seurantatietojen osalta havaittavissa.

Tulostavoitteiden toteutuminen

Tulostavoitteita on asetettu yhteensä kuusi kappaletta ja ne on saavutettu melko hyvin tai osittain vuonna 2021.

1. Tuotamme päätöksentekijöille toiminnan kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tietoa

Tuotamme ajankohtaista ja olennaista tietoa vaikuttavuustavoitteidemme mukaisista alueista. Tavoitteenamme on vaikuttaa koko tarkastusprosessin ajan. Tiedämme, milloin ja millaisiin asioihin tarkastusviraston kannattaa tarttua ja suunnata tarkastusta. Tavoitteenamme on, että hallinto ottaa tuottamamme tiedon ja suositukset huomioon toimintansa kehittämisessä ja että meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietoa ja näkemyksiä.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Vuonna 2021 valmistui yhteensä 70 tilintarkastusta sekä yhteensä 15 laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tai monilajitarkastusta. Näistä hallituksen vuosikertomusta koskeva tuloksellisuustarkastus on raportoitu osana eduskunnalle annettavaa erilliskertomusta. Tarkastukset on toteutettu pääosin tarkastussuunnitelman mukaisesti ja suoritteiden määrät sekä valmistumisaikataulut vastaavat pääosin suunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Suunnitellut päivät on alitettu yhdeksässä ja ylitetty 11 vuonna 2021 valmistuneessa tarkastusprojektissa. Neljässä tarkastusprojektissa on pysytty lähes suunnitellussa aikataulussa.

Tarkastussuositusten toteutumisprosentti on seurannan perusteella pysynyt karkeasti arvioiden samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2021 toteutettujen jälkiseurantojen havaintojen perusteella on todettu, että suosituksista 82 prosenttia on pantu toimeen kokonaan tai osittain. Arvioituja suosituksia oli yhteensä 84. Vuonna 2020 suosituksista oli toteutunut joko kokonaan tai osittain 84 prosenttia ja vuonna 2019 yhteensä 78 prosenttia. Jälkiseuranta tehdään laillisuus-, finanssipolitiikan ja tuloksellisuustarkastuksista. Tilintarkastusten suosituksista 85 prosenttia oli toimeenpantu. Arvioituja suosituksia oli yhteensä 194, jotka sisältävät valtionhallinnon yhteisten prosessien tilintarkastuksen suositukset. Tilintarkastusten suositusten toteutumisen seuranta on osa tilintarkastusprosessia eikä sen johdosta tehdä erillisiä jälkiseurantoja. Tilintarkastusten suositusten osalta tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuosiin, sillä tilintarkastuksen suositusten seurantatasoa on uudistettu vuoden 2021 aikana.

Asiantuntijalausuntojen ja kuulemisten määrä kasvoi jälleen vuonna 2021. Eduskunnan valiokunnille annettiin pyynnöstä 38 lausuntoa (25 vuonna 2020 ja 15 vuonna 2019). Tarkastusviraston asiantuntijat ovat olleet kuultavana seitsemässä eri valiokunnassa yhteensä 37 kertaa (19 vuonna 2020 ja 18 vuonna 2019). Lisäksi tarkastusvirasto antoi yhteensä 21 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle (17 vuonna 2020 ja 7 vuonna 2019). Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle annettujen lausuntojen ja kuulemisten määrään vaikutti eduskunnan tarkastusvaliokunnan oma selvitystyö tarkastusviraston taloudenhoidosta (yhteensä 10 lausuntoa ja 8 kuulemista)

2. Kannanottomme on huomioitu finanssipolitiikan valmistelussa ja päätöksenteossa

Tavoitteenamme on, että finanssipolitiikan valvonnalla tuottamamme arviointitieto ja kannanotot otetaan huomioon valtioneuvoston finanssipolitiikkaa koskevassa päätöksenteossa sekä finanssipolitiikan valmistelussa ja meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietoa julkisen talouden hoidosta.

Tavoite on toteutunut osittain. Vuoden 2021 aikana toteutettu finanssipolitiikka vastaa pääpiirteissään finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja. Aktiivisella finanssipolitiikalla on onnistuttu lieventämään koronakriisin vaikutuksia. Myös hallituksen kestävyystiekarttaan sisältyvät pidemmän aikavälin tavoitteet – velkasuhteen vakauttaminen sekä tähän pyrkiminen ensi vaiheessa rakenteellisen toimin – vastaavat finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja. Valtioneuvosto asetti julkisen talouden lakisääteiset tavoitteet keväällä 2021 tarkastusviraston kannanottojen

mukaisesti, mutta kehystason korotus vuosille 2022 ja 2023 ei vastannut tarkastusviraston aiemmin esittämiä yleisiä kannanottoja kehysjärjestelmän soveltamisesta. Tarkastusviraston kannanottojen varsinaista vaikutusta finanssipolitiikan sisältöön ei ole kuitenkaan mahdollista arvioida.

3. Asiakkaamme arvostavat vuorovaikutustamme ja yhteistä dialogia

Tavoitteenamme on ymmärtää sidosryhmiemme toimintaa siten, että osaamme tarjoilla tarkastusten tulokset näiden tarvitsemalla tavalla. Pyrimme siihen, että tarkastuksen aikainen viestintä koetaan tarkastuskohteissa toimivaksi.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Tarkastusten aikainen viestintä ja vuorovaikutus on ollut toimivaa, ja tulokset ovat pysyneet lähes edellisvuoden tasolla. Vuonna 2021 valmistuneiden tarkastusten palautekyselyn vastaajista 91 prosenttia oli tyytyväisiä yhteistyöhön tarkastajan kanssa tarkastuksen aikana (93 prosenttia vuonna 2020 ja 82 prosenttia vuonna 2019). Palautekyselyn mukaan vastaajista 51 prosenttia koki saaneensa riittävästi tietoa tarkastuksen jälkeen tehtävistä toimenpiteistä, kuten jälkiseurannan aikataulusta (54 prosenttia vuonna 2020 ja 38 prosenttia vuonna 2019). Palautekyselyn vastaajista 74 prosenttia oli tyytyväisiä viestimiseen tarkastuksen sisällöstä, prosesseista ja aikatauluista (90 prosenttia vuonna 2020 ja 88 prosenttia vuonna 2019). Vuoden 2021 lopussa tarkastusviraston asiantuntijoita oli jäsenenä yhteensä 17 työryhmässä. Vuonna 2020 asiantuntijoita oli mukana yhteensä 14 työryhmässä ja vuonna 2019 yhteensä kahdeksassa työryhmässä

4. Monipuolistamme tiedonmuodostuksen menetelmiä

Vaikuttaaksemme paremmin otamme käyttöön uusia teknologioita ja hyödynnämme monipuolisia tiedonmuodostuksen keinoja. Toteutamme monilajitarkastuksia, jotta pystymme tuottamaan entistä monipuolisempaa tietoa päätöksentekijöille.

Tavoite on toteutunut osittain. Tarkastusvirastossa otetaan harkinnan mukaan käyttöön uusia menetelmiä, joilla pyritään tehostamaan toimintaa ja löytämään uusia tiedonmuodostustapoja. Menetelmiä on otettu käyttöön tai testattu vuoden aikana sekä tarkastustyössä että muussa toiminnassa. Tekstianalytiikkakokeilu aloitettiin vuosina 2020–2021 ja tavoitteena oli saada käsitys tekstianalytiikan hyödyistä sekä tekstianalytiikan soveltumisesta tarkastussuunnitteluun ja tarkastustyöhön. Tekstianalytiikkaa hyödynnettiin vuonna 2021 kolmessa tarkastuksessa. Vuoden aikana yhdessä tuloksellisuustarkastuksessa kokeiltiin vuorovaikutteiseen työpajatyöskentelyyn perustuvaa monikriteeriset arviointimallit (Multiple-Criteria Decision Analysis) -menetelmää. Lisäksi tarkastus- ja valvontatoiminnan tiedonmuodostuksessa on käytetty SISU-mikrosimulointimallia, jolla tehdään havainnollistavia esimerkkilaskemia. Finanssipolitiikan valvonnassa hyödynnettiin Macrobond-tietovarastoa. Yhden tuloksellisuustarkastuksen kohteena olevasta asiasta muodostettua käsitystä täydennettiin sosiaalisen median aineistojen tekoälyä hyödyntävällä analyysillä. Lisäksi kehitettiin ennakointitiedon ja ennakoinnin menetelmien hyödyntämistä tarkastuksen ja tarkastussuunnittelun tiedonmuodostuksessa.

Vuonna 2021 valmistui neljä ja käynnistyi kolme monilajitarkastusta. Monilajitarkastusten suositusten toimeenpanoprosenttia ei ole vielä arvioitu, koska tarkastukset eivät ole vielä edenneet jälkiseurantavaiheeseen

5. Osaaminen vastaa toiminnan tarpeita

Toteutamme tehokkaasti strategisen osaamisen kehittämissuunnitelmaamme. Olemme laatineet henkilöstölle yksilölliset, viraston tavoitteita tukevat kehittymissuunnitelmat, ja niitä toteuttamalla kehitämme tulevaisuudessa tarvitsemiamme taitoja ja osaamista.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Osaamisen tasoa arvioitiin kaikkien kanssa henkilökohtaisesti käytyjen osaamiskeskustelujen perusteella, erillistä kyselyä ei toteutettu vuonna 2021. Osaamisen kehittämisen painopistealueita olivat digikyvykkyyden kehittäminen, uuden toimintamallin mukaisen toiminnan vahvistaminen (erityisesti projektityötaidot ja itsensä johtaminen), vaikuttamis- ja verkosto-osaaminen ja systeemiajattelun taito. Vaikuttamis- ja verkosto-osaamista kehitettiin erityisesti kevään aikana järjestetyissä esiintymisvalmennuksissa. Digikehittymisessä panostettiin muun muassa acl-taitoihin ja uusien työvälineiden käyttöönottoon. Aineisto- ja analytiikkaosaamisessa pääpaino oli työssä ja

verkostoissa oppimisessa. Koulutus- ja oppimistapahtumia järjestettiin kattavasti eri osaamisalueilla. Kaikilta osin osaamisen kehittämisessä ei edetty suunnitellusti. Viraston akuutti tilanne vuoden aikana muutti koulutussuunnitelmaa ja pääpaino oli selkeämmin ydintoiminnan toteuttamisen varmistamisessa. Oppimiskeskusten johdon arvioinnin perusteella strategisen osaamisen kehittämismallia ja osaamisen kehittämisen painopistealueita on toteutettu melko hyvin. Henkilöstölle on laadittu yksilölliset viraston tavoitteita tukevat kehittymissuunnitelmat, joissa on painotettu strategisia ja muita tavoitteitamme tukevia osaamisalueitamme.

6. Työyhteisömme on hyvinvoiva

Tavoitteenamme on, että henkilöstömme kokee työyhteisömme voivan hyvin ja toimivan yhdessä. Asiaa arvioidaan erityisesti henkilöstön yhteistyön, motivaation, työkyvyn ja uudistumiskyvyn sekä esimiestyön ja johtamisen näkökulmista.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Vuoden 2021 lopussa tarkastusvirastossa toteutettiin työhyvinvointikysely, johon käytettiin toista kertaa valtionhallinnossa laajasti käytössä olevaa VMBaro-työtyytyväisyyskyselyä. Kyselyn vastausprosentti oli 72,7. Virastolaisten kokonaistyöhyvinvointi-indeksi oli kyselyn mukaan hyvällä tasolla: 3,34 asteikolla 1–5. Henkilöstö kokee olevansa tyytyväinen erityisesti työn perusedellytyksiin, joustavaan työhön sekä työn sisältöön ja työn sisällön vaikuttamismahdollisuuteen. Yhteisöllisyys ja yhteishenki koetaan hyväksi sekä kollegojen antamaan tukeen ollaan tyytyväisiä. Kehittämistoimeksi tunnistettiin edelleen johdon roolien ja vastuiden selkeyttäminen. Lisäksi edelleen tulisi kehittää töiden organisointia sekä vahvistaa hyvää keskinäistä vuorovaikusta ja ajantasaista viestintää. Fiilismittari otettiin käyttöön keväällä 2021. Sillä seurataan, miten VMBaro-tuloksista valitut painopistealueet kehittyvät vuoden aikana. Vuoden 2021 työhyvinvoinnin kehitettäviksi teemoiksi nostettiin työrauha perustyölle ja töiden organisointi, vahvistettaviksi teemoiksi nousivat puolestaan työn perusedellytykset sekä yhteisöllisyys ja hyvä yhteishenki. Kaikkien neljän painopistealueen kehittyminen oli mittausjakson (5–12/2021) aikana hyvin tasaista keskiarvon ollen 3.5. asteikolla 1–5. Vuonna 2021 sairauspoissaoloja oli 4,2 työpäivää henkilötyövuodessa.

Tarkastusvirasto arvioi kuluneena vuonna henkilöstökyselyllä myös johtamisjärjestelmäänsä, joka on ollut voimassa vuodesta 2019. Kysely on osa luottamuksen palauttamista ja toiminnan kehittämistä. Vastaukset olivat kriittisiä sekä henkilöstön että johdon keskuudessa. Kritiikki kohdistui niin johtamisjärjestelmään kuin sen soveltamiseenkin.

Toiminnallinen tehokkuus, taloudellisuus ja tuottavuus sekä tilinpäätösanalyysi

Vuonna 2021 vahvistettiin tarkastus- ja valvontatoimintaa. Siihen käytettiin kymmenen henkilötyövuotta enemmän työaikaa vuoteen 2020 verrattuna ja tarkastuskertomuksia valmistui yhteensä 84 kappaletta (82 kpl vuonna 2020). Muuhun ydintoimintaan käytetty työaika väheni vastaavasti kymmenellä henkilötyövuodella. Muu ydintoiminta käsittää tarkastusviraston toiminnan suunnittelun, kehittämisen, johtamisen, sidosryhmätyön, kansainvälisen toiminnan sekä laatu-, arviointi- ja kantelutoiminnan. Tarkastustoiminnan suunnittelun prosessia, kansainvälisen toiminnan käytäntöjä sekä digitalisaatiokehittämisen tavoitteita tarkistettiin vuoden 2021 aikana. Lisäksi koronapandemia vaikutti edelleen sidosryhmätilaisuuksien järjestämiseen ja niihin osallistumiseen.

Tukitoimintaan käytetyn työajan määrä kasvoi kertomusvuonna kahdella henkilötyövuodella. Tähän vaikutti pääosin asiakirjahallintajärjestelmän käyttöönotto sekä työajankirjauskäytäntöjen muutokset. Tarkastusviraston poikkeuksellinen tilanne sekä siihen liittynyt tietopyyntöjen käsittely vaikuttivat erityisesti työyhteisötoimintaan sekä varsinaisiin tukipalveluihin käytettyyn työaikaan. Vuonna 2021 uudistettiin myös tarkastusviraston intranet sekä käynnistettiin järjestyksessään toinen Nuorten asiantuntijoiden ohjelma.

Tarkastusviraston ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus, 842 euroa, kasvoi hieman vuonna 2021 (829 euroa vuonna 2020). Tähän vaikutti tukitoimintaan käytetyn työajan kasvu, sillä tukitoiminnan kustannukset vyöryivät ydintoiminnalle sen henkilötyövuosien suhteessa. Ydintoiminnan työpäivän kustannusten laskentaperiaatteita muutettiin vuonna 2020 samalla kun otettiin käyttöön valtion yhteinen kustannuslaskentamalli. Kustannusten jakoperusteena käytetään nyt henkilötyövuosia aiempien yksiköiden erilliskustannusten sijaan. Ydintoiminnan työpäivän kustannuksesta käytettiin aiemmin nimitystä suoritetyöpäivän hinta.

Eduskunta myönsi tarkastusvirastolle toimintamenoihin 16 551 000 euroa vuonna 2021 (15 804 000 euroa vuonna 2020). Edellisiltä vuosilta määrärahoja siirtyi 2 658 698 euroa, jolloin käytettävissä olevat määrärahat olivat vuonna 2021 yhteensä 19 209 698 euroa. Toimintamenomomentin määrärahoja käytettiin vuoden 2021 aikana 13 098 312 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 3 452 688 euroa. Vuoden 2021 siirtyvä erä oli 793 990 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Tarkastusvirastolle myönnettiin vuonna 2021 lisää määrärahaa tarkastustyön digitalisaation kehittämiseen 502 000 euroa sekä eduskunnan virkaehtosopimuksen mukaisiin palkkojen korotuksiin 246 000 euroa. Kertomusvuonna käynnistettiin digitalisaation kehittämisohjelma, jossa keskityttiin viraston tiedonhallintaan ja tekniseen arkkitehtuuriin. Kehittäminen käynnistyi kuitenkin suunniteltua hitaammin, jolloin siihen varattujen määrärahojen käyttö ei toteutunut arvion mukaisesti. Myös edelleen jatkunut koronatilanne sekä muun muassa tarkoituksenmukaisuusharkinnan tiukentaminen hankintojen osalta kasvattivat siirtyvää erää. Tarkastusvirastolle myönnettiin vuodelle 2021 arvonlisäveromenoihin 650 000 euroa, josta käytettiin 520 731 euroa.

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 15 861 496 euroa vuonna 2021 ja kasvoivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna (15 650 436 euroa vuonna 2020). Suurin osa toiminnan kuluista on henkilöstökuluja (12,7 milj. euroa), joiden osuus oli 80,0 prosenttia kaikista toiminnan kuluista. Toiseksi suurin kuluerä on palvelujen ostot (2,2 milj. euroa), joiden osuus oli 13,8 prosenttia toiminnan kuluista. Henkilöstökulut kasvoivat noin 3,3 prosenttia ja palvelujen ostot pysyivät lähes ennallaan (-0,4 prosenttia). Koronapandemian vaikutukset näkyvät edelleen tarkastusviraston toiminnan kuluissa, sillä esimerkiksi matkustamisesta, koulutuksista ja sidosryhmätilaisuuksista aiheutuvat menot pysyivät vuoden 2020 tasolla. Satunnaisiin tuottoihin (1 277 euroa) sisältyy takaisinperintään liittyvä erä. Tarkastusviraston tase pieneni hieman tilikauden 2021 aikana. Edellisellä tilikaudella maksetut ennakkomaksut (60 000 euroa) purettiin, kun OECD:n toteuttama arviointi valmistui kesällä 2021. Lisäksi ostovelat pienenivät 47,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan siirtovelat kasvoivat 3,5 prosenttia lomapalkkavelan kasvun vuoksi.